

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความต้องการฝึกงานเกษตรภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชา
ชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร ปีการศึกษา 2541

Off-Campus Practies in Agriculture Desired, by Vocational Certificate Students of
Yasothon College of Agriculture and Technology, Academic Year 1998.

โดย

นายประจวบ ไชยชมภู

ปพ.

ป ๒1Aค

๒5A1

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....33201

วัน, เดือน, ปี.....15 ก.ค. 2542

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2541

ชื่อเรื่อง ความต้องการฝึกงานเกษตรภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร ปีการศึกษา 2541

Off-Campus Practies in Agriculture Desired, by Vocational Certificate Students of Yasothon College of Agriculture and Technology, Academic Year 1998.

ชื่อ - สกุล นายประจวบ ไชยชมภู

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช

ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร

คณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ และประเภทวิชาการประมง สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร และเพื่อต้องการทราบถึงความต้องการเฉพาะด้านของนักศึกษา ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาในด้านสภาพของสถานที่ฝึกงานและด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการและปรับปรุงแก้ไขการจัดนักศึกษาออกไปฝึกงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินงานปัญหาพิเศษ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ รวบรวมข้อมูลโดยสอบถามความต้องการฝึกงานเกษตรภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 จำนวนทั้งหมด 48 คน นำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่ วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18-19 ปี ส่วนใหญ่เลือกเรียนประเภทวิชาเกษตรกรรม กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ ต้องการไปฝึกงานภายนอกในสาขาสัตว์เล็ก รายจ่ายที่คาดว่าจะใช้ในระหว่างการฝึกงานอยู่ระหว่าง 2,001-3,000 บาท อาชีพของบิดาและมารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ความต้องการด้านสภาพของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้เข้าไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานที่ฝึกงาน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการไปฝึกงานในหน่วยงานของเอกชน โดยต้องการสถานที่ฝึกงานในภาคตะวันออก มีที่พักอยู่ภายในสถานที่ฝึกงาน ให้ทางสถานที่ฝึกงานจัดหาอาหารให้พร้อมตลอดระยะเวลาการฝึก ช่วงเดือนที่ต้องการออกไปฝึกงานอยู่ระหว่างเดือน มีนาคม-เมษายน ต้องการวันหยุด 1 วัน ต่อ สัปดาห์และให้สถานที่ฝึกงานจัดยานพาหนะสำหรับใช้ในฟาร์ม (ในกรณีที่งานที่จะฝึกแต่ละจุดอยู่ไกลกัน)

ลักษณะงานที่ต้องการฝึก นักศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ ที่มีความต้องการฝึกงานด้านจัดสวน ต้องการฝึกปฏิบัติในด้านการออกแบบ-เขียนแปลนมากที่สุด ส่วนที่ต้องการฝึกงานด้านอื่นๆ ได้แก่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น ไม้ดอก-ไม้ประดับ ต้องการฝึกปฏิบัติด้านการปลูกมากที่สุด ส่วนนักศึกษากลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ ต้องการฝึกปฏิบัติด้านการผสมพันธุ์มากที่สุด และนักศึกษาประเภทวิชาประมง ต้องการฝึกปฏิบัติด้านการผสมพันธุ์และการเพาะพันธุ์มากที่สุด

จากผลการวิจัย ความต้องการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกที่จะฝึกงานกับหน่วยงานของเอกชน และอยู่ในภาคตะวันออกเป็นส่วนใหญ่ เพราะหน่วยงานของเอกชนมีความพร้อมในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย และสภาพภูมิประเทศในภาคตะวันออกของประเทศไทย มีความเหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพการเกษตร ทั้งในด้านพืชศาสตร์ สัตวศาสตร์ และการประมง ดังนั้น จึงขอเสนอแนะว่า ทางวิทยาลัยควรจัดนักศึกษาออกไปฝึกงานตามหน่วยงานและสถานที่ตามภาคดังกล่าว เพื่อเสริมสร้างทักษะแก่ตัวนักศึกษาได้อย่างแท้จริง

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเฉพาะท่าน อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ และอาจารย์วันทนี โชติสกุล ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำในการให้คำปรึกษา ติดตามแก้ไขปัญหา ตรวจสอบแบบสอบถามและข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จนทำให้ปัญหาพิเศษสำเร็จ เรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครู-อาจารย์ ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร คณะครู-อาจารย์ หมวดวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูล เอกสารและช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ เป็นอย่างยิ่ง

นายประจวบ ไชยชมภู

กันยายน 2541

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 ความหมายของการฝึกงาน.....	4
2.2 ความสำคัญของการฝึกงาน.....	5
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกงานเกษตร.....	7
2.4 ปัญหาในการฝึกงานของนักศึกษา.....	9
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
3.1 ประชากร.....	12
3.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	12
3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	12
3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและ	
ลักษณะของแบบสอบถาม.....	12
3.3.3 การปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง.....	13
3.3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม.....	13
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล.....	15
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	25
บรรณานุกรม.....	29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก.....	หน้า 32
--------------	------------

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา.....	15
2 ความต้องการด้านสภาพของสถานที่ฝึกงาน.....	19
3 ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก ของนักศึกษากลุ่มวิชาชีพศาสตร์.....	22
4 ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก ของนักศึกษากลุ่มวิชาสัตวศาสตร์.....	23
5 ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก ของนักศึกษาประเภทวิชาการประมง.....	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช) พุทธศักราช 2538 ของกระทรวงศึกษาธิการ พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2538 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยียุคโลกาภิวัตน์ เพื่อผลิตกำลังคนเป็นช่างฝีมือที่มีความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ในวิชาชีพ มีคุณธรรม มีวินัย เจตคติ บุคลิกภาพและเป็นผู้มีปัญญาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ หลักสูตรนี้ได้กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานในแหล่งวิชาการสถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่องตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา หรือทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต มีจำนวนไม่น้อยกว่า 360 ชั่วโมง เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ และมีทักษะวิชาชีพเพิ่มเติมจากสถานฝึกงานอาชีพ

การฝึกงานให้สถานศึกษาแบ่งระยะเวลาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนแรก จำนวน 80 ชั่วโมง เป็นระยะที่สถานศึกษาเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา เช่น การปฐมนิเทศ การฝึกทักษะเบื้องต้น ในงานฟาร์มสาธิตของสถานศึกษา เพื่อสร้างความคุ้นเคยระเบียบ ข้อปฏิบัติ ความปลอดภัยและรวมการสัมมนาหลังการฝึกงาน ส่วนที่ 2 จำนวนไม่น้อยกว่า 280 ชั่วโมง เป็นการฝึกงานตามกลุ่มวิชาที่เลือกเรียน ส่วนสถานฝึกงานอาชีพให้สถานศึกษาพิจารณาตามความเหมาะสม ดังนี้ สถานศึกษา เกษตรกรรมอื่นๆ แหล่งวิชาการ สถานประกอบการและสถานประกอบการอิสระ การฝึกงานภายนอกสถานศึกษาไม่ใช่มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ เท่านั้น แต่ยังฝึกให้นักศึกษาได้มีการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นๆ ที่อยู่ในสถานที่ฝึกงานนั้น เป็นการฝึกการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จึงเป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษาที่จะจบการศึกษาต่อไป

คณิศร คิยชนนทร (2539:94) ได้กล่าวว่า ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาอาชีวเกษตรได้ประสบปัญหาหนักหน่วงเนื่องจากที่นักศึกษาลดน้อยลงแล้ว สถานประกอบการในอดีตที่เคยรับนักศึกษาฝึกงานก็ลดน้อยลงด้วย เพราะฉะนั้นวิทยาลัยเกษตรกรรมส่วนใหญ่จะส่งนักศึกษาฝึกงานไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษาเท่ากับสถานประกอบการที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งปัญหาที่ตามมาคือ นักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝึกงานไม่ตรงกับสาขาที่ได้เรียนมา อีกทั้งปัญหาเกี่ยวกับผู้ควบคุมการฝึกงานมีจำนวนไม่เพียงพอ ต่อจำนวนนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกงานด้วย

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นศิษย์เก่าวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิทัศน์ มีความสนใจและเห็นว่า ถ้าได้มีการศึกษาความต้องการของนักศึกษาฝึกงาน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เกี่ยวกับลักษณะงานที่ต้องการฝึกและสภาพของสถานที่ฝึกงานภายในหน่วยงานต่างๆ แล้วจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาเกษตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร เพื่อจะได้สถานที่ฝึกงานที่นักศึกษาต้องการและยังมีประโยชน์ต่อทางวิทยาลัย กล่าวคือ ทางวิทยาลัยสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ให้เหมาะสมกับหลักสูตรและความต้องการของนักศึกษา เพื่อให้ได้นักศึกษาเกษตรที่มีคุณภาพ รวมถึงวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีต่างๆ ก็สามารถให้เป็นแนวทางในการจัดการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของแต่ละแห่งให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร
2. เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในการฝึกงานเกษตรภายนอกสถานศึกษา ในด้านสภาพของสถานที่ฝึกงานและลักษณะงานที่ต้องการฝึก

ขอบเขตของปัญหา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ การฝึกงานเกษตรภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ และประเภทวิชาประมง สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ของปีการศึกษา 2541 จำนวน 48 คน ทำการศึกษาสถานภาพทั่วไป สภาพของสถานที่ฝึกงานและลักษณะงานที่ต้องการฝึก โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน โดยใช้คำถามแบบเลือกตอบและเลือกตอบตามระดับความคิดเห็น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุง แก้ไขการส่งนักศึกษาออกไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. สถานศึกษาเกษตรกรรมอื่นๆ อาจพิจารณาใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและปรับปรุง แก้ไขการส่งนักศึกษาออกไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษาได้

นิยามศัพท์

“ความต้องการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา” หมายถึง ความอยากได้ อยากให้มีเกี่ยวกับสภาพของสถานที่ฝึกงานและลักษณะงานที่ต้องการฝึก เมื่อออกไปทำการฝึกงานเกษตรในสถานประกอบการต่างๆ ตามที่สถานศึกษาจัดให้ เพื่อให้เกิดความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติต่ออาชีพเกษตร

“นักศึกษา” หมายถึง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ และประเภทวิชาประมง สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ของปีการศึกษา 2541 และผ่านการฝึกงานภายในสถานศึกษามาแล้ว

“ประสบการณ์” หมายถึง พฤติกรรมของคนและการบริหารงานในหน่วยงานที่นักศึกษาออกไปฝึกงาน

“ผู้ควบคุมการฝึกงาน” หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ จากเจ้าของสถานประกอบการ หรือสถานที่ฝึกงาน ให้เป็นผู้รับผิดชอบควบคุมการฝึกงานของนักศึกษา หรืออาจเรียกว่า อาจารย์นิเทศก์ ก็ได้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความต้องการฝึกงานเกษตรภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า จากหนังสือและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบการวิจัย ดังหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 ความหมายของการฝึกงาน
- 2.2 ความสำคัญของการฝึกงาน
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกงานเกษตร
- 2.4 ปัญหาในการฝึกงานของนักศึกษา
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการฝึกงาน

ได้มีผู้ศึกษาและทำการวิจัยเกี่ยวกับการฝึกงานหรือการปฏิบัติงานฟาร์มและได้ให้ความหมายของการฝึกงานไว้หลายอย่าง เช่น ปัญญา หิรัญรัมย์ (2521:111) กล่าวถึงความหมายของการฝึกงานในลักษณะของการฝึกประสบการณ์ว่า การฝึกหัดประสบการณ์ในการทำงานนั้น ถือว่าเป็นการศึกษาอย่างหนึ่ง เป็นการฝึกเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับงานก่อนที่นักศึกษาจะจบการศึกษาออกไปทำงาน นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้ตัวนักเรียนหรือนักศึกษารู้จักการนำเอาวิชาความรู้ที่เรียนมา ไปประยุกต์ใช้กับงาน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เมื่อถึงเวลาออกไปประกอบอาชีพจะได้ไม่ต้องเสียเวลาในการปรับตัวให้เข้ากับงาน ไม่ว่าจะหลักสูตรนั้นจะเป็นหลักสูตรกึ่งฝีมือ แรงงานฝีมือหรือแรงงานชั้นสูง การฝึกหัดประสบการณ์ในการทำงาน (Work experience) ถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง

ปราณีต ทรงปราสาสน์ (2523:95) ได้ให้ความหมายของการฝึกงานในสาขาเกษตรศาสตร์ว่า “เป็นงานที่ต้องฝึกหัดทำเพื่อให้เกิดความรู้และความสามารถในการปฏิบัติต่ออาชีพเกษตร โดยรวม ตลอดทั้งการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การแปรรูปและการจัดจำหน่าย”

นพคุณ ศิริวรรณ (2532:89) ได้ให้ความหมายของการฝึกงานเกษตร ในลักษณะของการปฏิบัติงานฟาร์มและการทำโครงการเกษตรว่า เป็นงานที่นักศึกษาจะต้องผ่านการฝึกงานในโครงการฟาร์มสาธิตของสถานศึกษา โครงการทดลองของนักศึกษา หรือ โครงการเกษตรภายใต้การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิเทศ และก่อนที่นักศึกษาจะจบหลักสูตรนั้น นักศึกษาต้องออกฝึกงานอาชีพเกษตร ในสถานประกอบการอาชีพเกษตรกรรมหรือฟาร์ม เพื่อเรียนรู้ทางด้านการจัดการธุรกิจงานฟาร์ม เป็นเวลา 1 ภาคเรียน จึงจะถือว่าจบการศึกษา สามารถออกไปประกอบอาชีพเกษตรกรรมอิสระหรือเข้าสู่ตลาดแรงงานด้านอาชีพเกษตรกรรมได้

ประยูร ศรีประสาธน์ (2533:80) ได้ให้ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาเอาไว้ ดังนี้

“แหล่งวิชาการ” หมายถึง สถานศึกษา สถาบันหรือศูนย์ฝึกอาชีพของทางราชการหรือเอกชนที่จัดการศึกษา การฝึกหัด หรือการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อให้บุคคลมีความรู้และทักษะ สามารถประกอบอาชีพได้ โดยมีการดำเนินงานอยู่เป็นประจำ

“สถานประกอบการ” หมายถึง สถานที่ประกอบกิจการเพื่อหวังผลทางเศรษฐกิจ โดยมีนายจ้างและลูกจ้างดำเนินงานอยู่เป็นประจำ

“สถานประกอบอาชีพอิสระ” หมายถึง สถานที่ประกอบกิจการภายในครอบครัว ซึ่งอาจเป็นของผู้ปกครองนักเรียนหรือของผู้อื่นก็ได้

กล่าวโดยสรุป ความหมายของการฝึกงานเกษตร จึงเป็นเรื่องของการทำงาน หรือการฝึกปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพืช สัตว์ การแปรรูปและการจัดจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร ทั้งนี้ที่นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาทางด้านวิชาการ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ ความชำนาญและประสบการณ์ในสภาพที่เป็นจริง

ความสำคัญของการฝึกงาน

นพคุณ ศิริวรรณ (2532:74) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกงานเกษตรว่า การสอนการปฏิบัติงานเกษตรเป็นส่วนที่สำคัญในการฝึกอาชีพการทำฟาร์ม การปฏิบัติงานหรือการฝึกงานเกษตร นอกจากจะส่งเสริมการพัฒนาของครู-อาจารย์แล้ว ยังช่วยส่งเสริมประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถในการที่จะออกไปประกอบอาชีพทำฟาร์ม ได้เป็นอย่างดี

นพคุณ ศิริวรรณ (2532:75) ได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า การเรียนด้านการผลิตการเกษตรนั้นสามารถเรียนรู้ได้จากวิชาต่างๆที่สถานศึกษาเปิดสอนอยู่ แต่การที่จะออกไปสู่งานอาชีพด้านต่างๆนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากโลกภายนอกโรงเรียน ดังนั้น จึงเป็นการเปิดกว้างให้นักเรียน ได้มีโอกาสสัมผัสชีวิตการทำงานจริงตามลักษณะอาชีพที่ต่อเนื่อง

ในการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะจากวิธีใดก็ตาม จะเป็นการช่วยพัฒนาความรู้ และทักษะด้านอาชีพการเกษตรให้แก่ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจสถานการณ์การมีส่วนร่วมใน สภาพแวดล้อมของงาน การที่ผู้เรียนได้ร่วมปฏิบัติงานเกษตร ได้รับการนิเทศงานฟาร์ม ได้ฝึกและ ทำงานด้วยตนเอง ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นหลายๆ ด้าน เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่เกิดประโยชน์กับตัวผู้ เรียนทั้งสิ้น

ในการฝึกหัดประสบการณ์ในการทำงาน บุญธรรม จิตต์อนันต์ และคณะ (2521:156) ได้ กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนหรือนักศึกษา มีโอกาสฝึกงานภาคปฏิบัติเพิ่มขึ้นในสิ่งที่ได้เรียนมาจาก ชั้นเรียน
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนหรือนักศึกษา มีโอกาสออกไปเห็นหรือสำรวจสถานประกอบการ ต่างๆ และช่วยตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต
3. เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทั้งในด้านทั่วไปและอาชีพ
4. เพื่อให้โอกาสนักเรียนหรือนักศึกษาที่อยู่ในวัยเหมาะสม ได้มีโอกาสศึกษาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติทั้งในสถานศึกษานอกสถานศึกษา
5. เพื่อช่วยเหลือนักเรียนหรือนักศึกษา ในการหารายได้พิเศษ โดยเฉพาะคนที่มีปัญหาด้ว การเงิน ในระหว่างเรียนหนังสือ
6. เพื่อช่วยในการปรับตัวของนักศึกษาที่มีปัญหาในด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมในการ อยู่ร่วมกับสังคม

และจากผลการศึกษาวิจัย ปัทมาภรณ์ แก้วสา (2535:27) ได้สรุปถึงความสำคัญของการ ฝึกงานเกษตรภายนอกสถานศึกษาเอาไว้ ดังนี้

1. ได้รับความรู้ ทักษะ ความชำนาญและคุ้นเคยงานเกษตรอย่างแท้จริง
2. ได้ฝึกการเป็นผู้นำทางการเกษตร โดยนำเอาวิธีปฏิบัติที่ใช้ได้ผลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุดในชีวิตประจำวัน

3. ช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ในอนาคต
4. สร้างนิสัยให้เกิดความรักในการทำงานเกษตร รู้จักประหยัดและมีความรับผิดชอบ
5. ฝึกให้มีความอดทนทางด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง
6. มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์งาน รู้จักนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการเพิ่มผลผลิต

วิโรจน์ ปิยพิทยานันต์ (2524:73) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกงานเกษตรว่า การ ศึกษาเกษตรนั้น การฝึกทักษะเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องฝึกให้แก่นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีคุณภาพ ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาและตามความต้องการของสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการฝึกงานก็คือ ทำให้นักเรียน-นักศึกษาได้รับประสบการณ์และมีทักษะทางวิชาชีพเพิ่มเติมจากสถานฝึกงานอาชีพ สำหรับนำไปใช้ประกอบอาชีพได้อย่างมีความมั่นใจ

แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกงานเกษตร

ได้มีผู้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกงานเกษตรเอาไว้หลายอย่าง เช่น โยมิต ลีฆวานานนท์ (2531:148) โชคดี ทักษิษฐ์ (2523:81) คำริ เต็มมี (2527:134) และ วิโรจน์ ปิยพิทยานันต์ (2524:74) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกงานเกษตรเอาไว้ สรุปได้ดังนี้

1. สถานศึกษาควรกำหนดแผนหรือโครงการฝึกงานให้สอดคล้องกับโครงการงานฟาร์ม และควรกำหนดทักษะที่ฝึกในแต่ละงานที่นักศึกษาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. สถานศึกษาควรจัดให้มีการหมุนเวียนการฝึกงานภายในตามความเหมาะสม และให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะที่สถานศึกษากำหนดให้ฝึก
3. กรมอาชีวศึกษาควรกำหนดหลักการหรือรูปแบบการฝึกและกำหนดทักษะที่สถานศึกษาจะต้องจัดฝึกให้กับนักศึกษา
4. กรมอาชีวศึกษาควรทบทวนนโยบายการรับนักศึกษา เข้าศึกษาแบบเข้าพักประจำ จัดสวัสดิการเพื่อเป็นแรงจูงใจ เพื่อเป็นผลดีต่อการฝึกงานภายในให้เกิดประโยชน์สูงสุด
5. สถานศึกษาควรพิจารณาเลือกสถานประกอบการที่มีความพร้อมในด้านต่างๆ และอยู่ไม่ไกลเกินไป การเลือกหรือกำหนดทักษะที่ให้นักศึกษาฝึกควรเป็นทักษะที่นักศึกษาสามารถนำไปใช้ได้จริงๆ ในชีวิตประจำวัน ครู-อาจารย์ควรติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการด้วยตนเอง
6. สถานศึกษาควรมีแผนระยะยาวเกี่ยวกับการส่งนักศึกษาออกไปฝึกงานภายนอก โดยการติดต่อขอความร่วมมือกับสถานประกอบการให้รับนักศึกษาเข้ารับการฝึกงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ยังจะเป็นการช่วยแก้ปัญหาเรื่องสถานที่ฝึกงานไม่เพียงพอ ได้อีกด้วย
7. สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีโอกาสติดต่อกับสถานประกอบการ ด้วยตนเอง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาเอง โดยทางสถานศึกษาจัดทำรายชื่อสถานประกอบการไว้ให้นักศึกษาทราบและได้เลือก
8. สถานศึกษาควรกำหนดแผนการนิเทศให้ครู-อาจารย์ได้ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ กำหนดแบบฟอร์มการประเมินให้ชัดเจน
9. สถานศึกษาควรประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาโดยใช้หลายๆ วิธี เช่น จากผลงานจากพฤติกรรม มีการจัดให้ผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมแสดงความคิดเห็น กำหนดหลักและวิธีการประเมินรวมทั้งการจัดปฐมนิเทศการฝึกงานอย่างละเอียด เพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. สถานศึกษาควรจัดรายวิชาที่สอนที่มีการฝึกทักษะ ให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น และถ้าเป็นไปได้ควรมีการสำรวจสภาพปัญหาของท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย

11. สถานศึกษาควรมีการสนับสนุนงบประมาณและบริการ เพื่อจ่ายเป็นค่าสมนาคุณผู้ให้การฝึกและบริการความสะดวกต่างๆ แก่นักศึกษาด้วย

12. สถานศึกษาควรจัดให้มีการสัมมนาระหว่างอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 กรมอาชีวศึกษา (2538:60) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติการฝึกงานของสถานศึกษาเอาไว้ ดังนี้

1. ให้สถานศึกษาพิจารณาวางแผนการฝึกงาน โดยจัดให้มีคณะกรรมการดำเนินการฝึกงานเป็นผู้รับผิดชอบ
2. ช่วงเวลาการฝึกงาน สถานศึกษาสามารถวางแผนการฝึกงานได้ตามความเหมาะสม หากเป็นไปได้ควรให้นักเรียนได้ฝึกงานภายหลังจากเรียนรายวิชาต่างๆ แล้ว 4 ภาคเรียนปกติ ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้พื้นฐานตามกลุ่มวิชาที่เลือกเรียน และเป็นการเตรียมตัวนักเรียนให้พร้อมก่อนส่งไปเข้ารับการฝึกงาน
3. สถานศึกษาควรวางแผนร่วมกับสถานฝึกงานอาชีพ ในการกำหนดแนวทาง วิธีการ การวัดผลและประเมินผล การควบคุมดูแลระหว่างการฝึกงานก่อนส่งนักเรียนไปเข้ารับการฝึกงาน
4. การฝึกงาน ให้สถานศึกษาแบ่งระยะเวลาเป็น 2 ส่วน ดังนี้
 - 4.1 ส่วนแรก จำนวน 80 ชั่วโมง เป็นระยะที่สถานศึกษาเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนภายในสถานศึกษา เช่น การปฐมนิเทศ การฝึกทักษะที่จำเป็นเบื้องต้นในงานฟาร์มสาริตของสถานศึกษา เพื่อสร้างความคุ้นเคยระเบียบ ข้อปฏิบัติ ความปลอดภัย และรวมการสัมมนาหลังการฝึกงาน
 - 4.2 ส่วนที่ 2 จำนวนไม่น้อยกว่า 280 ชั่วโมง เป็นการฝึกงานตามกลุ่มวิชาที่เลือกเรียน ส่วนสถานฝึกงานอาชีพให้สถานศึกษาพิจารณาตามความเหมาะสม ดังนี้
 - 4.2.1 สถานศึกษาเกษตรกรรมอื่น
 - 4.2.2 แหล่งวิทยาการ
 - 4.2.3 สถานประกอบการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.4 สถานประกอบการอิสระ

5. สถานศึกษาอาจจัดให้มีการสะสมจำนวนชั่วโมงการฝึกงานก็ได้
6. ให้สถานศึกษาจัดการสัมมนาการฝึกงานหลังจากที่นักเรียนได้
เข้ารับการฝึกงานครบตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
เรียบร้อยแล้ว

ปัญหาในการฝึกงานของนักศึกษา

ในเรื่องปัญหาการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาแต่ละแห่ง ต่างก็มีปัญหาต่างๆ ซึ่งอาจจะเหมือนหรือต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่าง รวมทั้งสภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่แตกต่างกัน ไปอีกด้วย

โฆษิต ลีมวานานนท์ (2531:147) ประยูร ศรีประสาธน์ (2533:81) และสุทธินาถ สุข-สวัสดิ์จันทร์ (2527: 73) ได้กล่าวถึงปัญหาในการฝึกงานในด้านต่างๆ เอาไว้ ดังนี้

1. สถานฝึกงานอาชีพส่วนใหญ่ ยังไม่เข้าใจจุดหมายของการฝึกงานของนักศึกษาดีพอ จึงทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร นอกจากนี้ สถานฝึกงานอาชีพยังรับนักศึกษาได้จำนวนจำกัด เพราะมีขนาดเล็กและเครื่องมือ อุปกรณ์มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา
2. สถานศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจ ในระเบียบวิธีปฏิบัติในเรื่องการใช้สถานที่ฝึกงาน ภายนอกสถานศึกษา มีการจัดนิเทศน้อยครั้ง การมอบหมายหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์ไม่เหมาะสม และการที่สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการฝึกทักษะน้อยหรือทักษะที่ฝึกไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา ทำให้การฝึกงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์
3. ขาดความสะดวกในการใช้สถานที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษา เนื่องจากไม่มียานพาหนะรับ-ส่ง สถานประกอบการส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัด ไม่มีค่าใช้จ่ายในการฝึกงานและมีปัญหาในการจัดตารางสอนเวลาพิเศษ
4. สถานศึกษาขาดการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้า ระยะเวลาในการฝึกสั้นเกินไป การฝึกไม่ต่อเนื่อง ทำให้ไม่ได้ผลสมบูรณ์ นักศึกษาไม่เกิดทักษะเพียงพอ
5. ความสามารถในการถ่ายทอดทักษะ ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติของเจ้าหน้าที่หรือผู้ควบคุมการฝึกงาน ยังถ่ายทอดให้กับนักศึกษาได้ไม่เต็มที่ รวมทั้งการควบคุมการฝึกปฏิบัติงานที่ไม่เข้มงวดทำให้นักศึกษาขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
6. การประเมินผลการฝึกงาน ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ให้คะแนนมีกำหนดเกณฑ์และวิธีการให้คะแนนที่ไม่เหมาะสม อาจารย์นิเทศก์การฝึกงาน ไม่มีโอกาสได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักศึกษาอย่างใกล้ชิด สถานประกอบการส่งแบบประเมินผลล่าช้า และสถานประกอบการบางแห่งไม่เข้าใจแบบประเมินผลที่สถานศึกษากำหนด

ปีทมาภรณ์ แก้วสา (2535:28) และสุภาพร มหามาตย์ (2540:บทคัดย่อ) ได้กล่าวสรุปถึงปัญหาในด้านการฝึกงานว่า ปัญหาที่พบส่วนมาก จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับทฤษฎีที่เรียนมา ไม่เป็นที่ยอมรับของเจ้าของกิจการและการฝึกงานไม่สามารถใช้ความรู้ที่เรียนมาได้เต็มที่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและความคิดเห็นจากผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาเอาไว้ เช่น เกษม แสนอาทิตย์ (2539:37) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการฝึกงานเกษตรกรภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี พบว่า “นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกฝึกงานกับหน่วยงานเอกชน อาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานเอกชนมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ระบบการจัดการของหน่วยงานมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานอื่นๆ”

ปีทมาภรณ์ แก้วสา (2535:27) ได้ศึกษาผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร และวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตรพบว่านักศึกษาต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานจากรายชื่อที่วิทยาลัยมีให้และวิทยาลัยติดต่อให้และจากผลการวิจัยทำให้ทราบว่านักศึกษามีความต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานของราชการและฟาร์มเอกชนมากที่สุด รองลงมาจะเป็นรัฐวิสาหกิจและงานเกษตรในครอบครัว

วิลาด พิษฐ์รัตน์ (2540:บทคัดย่อ) ทำการศึกษาผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยประมงสงขลาติดิณสุสานนท์ ปีการศึกษา 2540 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ จะเลือกสถานที่ฝึกงานเอง โดยเลือกจากรายชื่อสถานที่ฝึกงานที่ทางวิทยาลัยกำหนดและติดต่อให้ ส่วนใหญ่ต้องการที่จะออกไปฝึกงานกับหน่วยงานของราชการและมีความคิดเห็นว่า ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมกับการฝึกงานคืออยู่ระหว่างปิดภาคเรียน เดือนมีนาคม โดยใช้เวลาในการฝึกงานภายนอกไม่น้อยกว่า 200 คาบ

ประกาภรณ์ วรรณระวาสิน (2527:80) ได้ทำการศึกษาผลการฝึกงานภายนอกของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกเกษตรกรรมของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานจากหน่วยงานราชการ โดยให้ทางสถานศึกษาติดต่อให้ และเห็นว่าควรให้มีการฝึกงานในช่วงปิดภาคเรียนพร้อมทั้งให้มีการขยายระยะเวลาของการฝึกงานออกไปอีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุภาพร มหามาศย์ (2540:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงาน ภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชา เกษตรกรรม ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2540 พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เลือกสถานที่ฝึกงานจากรายชื่อที่สถานศึกษาคัดต่อให้ โดยเป็นฟาร์มของเอกชนมากกว่าหน่วยงานของราชการและรัฐวิสาหกิจ และจากการที่นักศึกษาได้ออกไปฝึกงานภายนอก ทำให้ได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกษตรเพิ่มมากขึ้น และได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรให้มีการดำเนินการส่งนักศึกษาออกไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ และประเภทวิชาประมง สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ของปีการศึกษา 2541 แยกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ 36 คน แบ่งเป็น

กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ 10 คน

กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ 26 คน

ประเภทวิชาประมง สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 12 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม

2. วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

2.1 ศึกษา ค้นคว้าการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

2.2 กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถาม โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3 ศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และนำมาปรับปรุง แก้ไข

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงและแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง

3. ลักษณะของแบบสอบถามที่แก้ไขสมบูรณ์ แบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ

3.1 แบบสอบถามแบบปลายปิด

3.2 แบบสอบถามแบบปลายเปิด

การสร้างแบบสอบถามเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของปัญหาพิเศษ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านสภาพของสถานที่ฝึกงาน มีดังนี้

ความต้องการด้านสภาพของสถานที่ฝึกงานของกลุ่มวิชาพีชศาสตร์ 8 ข้อ

ความต้องการด้านสภาพของสถานที่ฝึกงานของกลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ 8 ข้อ

ความต้องการด้านสภาพของสถานที่ฝึกงานของประเภทวิชาการประมง 8 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก มีดังนี้

ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึกของกลุ่มวิชาพีชศาสตร์ 2 ข้อ

ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึกของกลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ 1 ข้อ

ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึกของประเภทวิชาการประมง 1 ข้อ

ข้อคำถามแต่ละข้อ แบ่งคะแนนเป็นระดับความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก โดยกำหนดคะแนนเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึกมากที่สุด

4 หมายถึง ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึกมาก

3 หมายถึง ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึกปานกลาง

2 หมายถึง ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึกน้อย

1 หมายถึง ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึกน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (ประคอง วรรณสูต. 2528 : 79)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ลักษณะงานที่ต้องการฝึกมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ลักษณะงานที่ต้องการฝึกมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ลักษณะงานที่ต้องการฝึกปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ลักษณะงานที่ต้องการฝึกน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ลักษณะงานที่ต้องการฝึกน้อยที่สุด

4. การปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญคือ ท่านอาจารย์วันทนี โชติสกุล ตรวจ สอบความถูกต้อง เทียบตรง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและแก้ไขให้สมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้จริงกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยโสธร เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ตอบแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยดำเนินการในระหว่างวันที่ 6-7 สิงหาคม พ.ศ. 2541 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งมี 48 ชุด ได้รับคืน 48 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 แง่แจ้งความถี่

6.2 วิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 โดยใช้ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

สถานภาพ	จำนวนนักศึกษา N = 48	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	38	79.17
หญิง	10	20.83
2. อายุ		
17 ปี	2	4.17
18 ปี	18	37.50
19 ปี	18	37.50
20 ปี	8	16.66
21 ปี	2	4.17
3. กลุ่มหรือประเภทวิชาที่เลือกเรียน		
กลุ่มวิทยาศาสตร์	10	20.83
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	26	54.17
ประเภทวิชาการประมง	12	25.00
4. กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ สาขาที่ต้องการ ไปฝึกงานภายนอก		
ไม้ผล - ไม้ยืนต้น	3	30.00
ไม้ดอก - ไม้ประดับ	4	40.00
การจัดสวน	3	30.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวนนักศึกษา	ร้อยละ
N = 48		
5. กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ สาขาที่ต้องการไป		
ฝึกงานภายนอก		
สัตว์ปีก	12	46.15
สัตว์เล็ก	13	50.00
โคเนื้อ - โคนม	1	3.85
6. ประเภทวิชาประมง สาขาที่ต้องการไป		
ฝึกงานภายนอก		
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	12	100
7. รายจ่ายที่คาดว่าจะใช้ในการฝึกงาน		
1,000 - 2,000 บาท	8	16.67
2001 - 3,000 บาท	30	62.50
มากกว่า 3,000 บาท	10	20.80
8. อาชีพบิดา - มารดา		
บิดา		
รับราชการ	5	10.41
เกษตรกร	38	79.17
ประกอบอาชีพอิสระ	2	4.17
รับจ้าง	1	2.08
ถึงแก่กรรม	2	4.17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบ สอบถาม	ร้อยละ
มารดา		
รับราชการ	1	2.08
เกษตรกรรม	42	87.50
ประกอบอาชีพอิสระ	3	6.26
รับจ้าง	1	2.08
ถึงแก่กรรม	1	2.08

จากตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ประเภทวิชาเกษตรกรรม กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์และประเภทวิชาการประมง มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 48 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 79.17) และเพศหญิง (ร้อยละ 20.83)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 18 - 19 ปี (ร้อยละ 75) รองลงมาอายุ 20 ปี (ร้อยละ 16.66) อายุ 17 ปี (ร้อยละ 4.17) และ 21 ปี (ร้อยละ 4.17) ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกเรียนประเภทวิชาเกษตรกรรม กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ (ร้อยละ 54.17) รองลงมาคือประเภทวิชาประมง (ร้อยละ 25.00) และประเภทวิชาเกษตรกรรม กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ (ร้อยละ 20.83)

ในส่วนของกลุ่มวิชาพืชศาสตร์ มีนักศึกษาที่มีความต้องการไปฝึกงานภายนอก ดังนี้ สาขาไม้ดอก - ไม้ประดับ มีนักศึกษาต้องการ ไปฝึกมากที่สุด (ร้อยละ 40.00) รองลงมา มี 2 สาขา คือสาขาไม้ผล - ไม้ยืนต้นและสาขาการจักสวน (ร้อยละ 30.00 เท่ากัน)

กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ มีนักศึกษาที่มีความต้องการ ไปฝึกงานภายนอก ดังนี้ สาขาสัตว์เล็ก มีนักศึกษาต้องการ ไปฝึกมากที่สุด (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือสาขาสัตว์ปีก (ร้อยละ 46.15) ส่วนสาขาโคนม มีนักศึกษาต้องการ ไปฝึกน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.85)

ประเภทวิชาประมง มีนักศึกษาที่มีความต้องการ ไปฝึกงานภายนอกเพียงสาขาเดียว คือสาขาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ร้อยละ 100)

ส่วนของรายจ่ายที่นักศึกษาคาดว่าจะใช้ในระหว่างการฝึกงาน นักศึกษาส่วนใหญ่ประมาณการค่าใช้จ่ายในระหว่างการฝึกงานภายนอกเอาไว้ที่ 2,001 - 3,000 บาทมากที่สุด (ร้อยละ 62.50)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รองลงมาคือ มากกว่า 3,000 บาท (ร้อยละ 20.83) และที่คาดว่าจะใช้จ่าย 1,000 - 2,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 16.67)

บิดาของนักศึกษาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด (ร้อยละ 79.17) รองลงมาคือรับราชการ (ร้อยละ 10.41) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 4.17) ถึงแก่กรรม (ร้อยละ 4.17) และรับจ้าง (ร้อยละ 2.08)

ส่วนมารดาของนักศึกษาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด (ร้อยละ 87.50) รองลงมาคือประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 6.26) นอกจากนี้ ได้แก่ รับราชการ รับจ้าง และถึงแก่กรรม มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 2.08)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 ความต้องการด้านสภาพของสถานที่ฝึกงาน

ความต้องการของนักศึกษา	จำนวนนักศึกษา	ร้อยละ
	N = 48	
1. หน่วยงานที่ต้องการ ไปฝึกงาน		
รัฐบาล	3	6.25
เอกชน	40	83.33
รัฐวิสาหกิจ	5	10.42
2. สถานที่ฝึกงาน		
ภายในจังหวัดยโสธร	3	6.25
จังหวัดอื่นๆ แบ่งตามภาค ดังนี้		
ภาคเหนือ	8	17.66
ภาคกลาง	3	6.25
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	11	22.92
ภาคตะวันออก	19	39.57
ภาคใต้	4	8.33
3. สถานที่พัก		
พักอยู่ภายในสถานที่ฝึกงาน	46	95.83
พักอยู่นอกสถานที่ฝึกงาน	2	4.17
4. อาหาร		
ให้สถานที่ฝึกงานจัดให้	44	91.67
จัดหาเอง	4	8.33
5. ช่วงเดือนที่ต้องการออกไปฝึกงาน		
กันยายน - ตุลาคม	13	27.08
มีนาคม - เมษายน	35	72.92

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความต้องการของนักศึกษา	จำนวนนักศึกษา	ร้อยละ
N = 48		
6. จำนวนวันหยุด ต่อ สัปดาห์		
ไม่มีวันหยุด	6	12.50
1 วัน	24	50.00
2 วัน	18	37.50
7. ยานพาหนะในฟาร์ม (ในกรณีทำงานที่ จะฝึกแต่ละจุดอยู่ไกลกัน)		
ควรมี	44	91.67
ไม่ควรมี	4	8.33

จากตารางที่ 2 แสดงความต้องการด้านสภาพของสถานที่ฝึกงาน พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ มีความต้องการออกไปฝึกงานในหน่วยงานของเอกชนมากที่สุด (ร้อยละ 83.33) รองลงมาคือ หน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 10.42) ส่วนหน่วยงานของราชการมีนักศึกษาต้องการออกไป ฝึกน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.25)

ในส่วนของสถานที่ฝึกงานที่นักศึกษาต้องการไปฝึก แบ่งตามภาคต่างๆ นักศึกษามีความ ต้องการที่แตกต่างกัน ได้แก่ ภาคตะวันออกเป็นภาคที่มีนักศึกษาต้องการออกไปฝึกงานมากที่สุด (ร้อยละ 39.57) รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 22.92) ภาคเหนือ (ร้อยละ 17.66) ภาคใต้ (ร้อยละ 8.33) และภาคกลาง (ร้อยละ 6.25) ตามลำดับและมีนักศึกษาที่ต้องการสถานที่ ฝึกงานภายในจังหวัดชลบุรีอีกจำนวนหนึ่ง (ร้อยละ 6.25)

ในด้านสถานที่พัก นักศึกษาต้องการพักอยู่ภายในสถานที่ฝึกงาน มากที่สุด(ร้อยละ 95.83) ส่วนนักศึกษาที่ต้องการพักอยู่ภายนอกสถานที่ฝึกงานมีจำนวนรองลงมา (ร้อยละ 4.17)

เรื่องอาหารการกิน นักศึกษาต้องการให้ทางสถานที่ฝึกงานจัดหาอาหาร ไว้สำหรับนักศึกษา ฝึกงาน ตลอดระยะเวลาการฝึก มากที่สุด (ร้อยละ 91.67) และมีนักศึกษาที่ต้องการจัดหาเองมี จำนวนรองลงมา (ร้อยละ 8.33)

ช่วงเดือนที่ต้องการออกไปฝึกงาน นักศึกษาต้องการออกไปฝึกงานในช่วงเดือน มีนาคม - เมษายน มากที่สุด(ร้อยละ 72.92) รองลงมา คือ ช่วงเดือน กันยายน - ตุลาคม (ร้อยละ 27.08)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในส่วนของจำนวนวันหยุด ต่อ สัปดาห์ ที่นักศึกษาต้องการ นักศึกษาฝึกงานต้องการวันหยุด 1 วัน ต่อ สัปดาห์ มากที่สุด (ร้อยละ 50.00) รองลงมา คือ 2 วัน ต่อ สัปดาห์ (ร้อยละ 37.50) และไม่ต้องการวันหยุด ต่อ สัปดาห์ มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 12.50)

ในส่วนของความถี่ของการขานพาทนะในฟาร์ม (ในกรณีทำงานที่จะฝึกแต่ละจุดอยู่ใกล้กัน) นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการใช้ขานพาทนะในระหว่างการฝึกงาน มากที่สุด (ร้อยละ 91.67) และมีนักศึกษาที่ไม่ต้องการใช้ขานพาทนะมีจำนวนรองลงมา (ร้อยละ 8.33)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 ลักษณะงานที่ต้องการฝึกของนักศึกษากลุ่มวิชาพืชศาสตร์

ลักษณะงานที่ต้องการฝึก	μ	σ	ระดับความต้องการ
กลุ่มวิชาพืชศาสตร์			
ด้านจัดสวน ลักษณะที่ต้องการปฏิบัติ			
ในด้าน			
— การออกแบบ เขียนแปลน	4.67	0.47	มากที่สุด
— การวางแปลน	4.33	0.47	มาก
— การดูแลรักษา	3.67	0.47	มาก
— การปรับปรุงตกแต่ง	3.67	0.47	มาก
ด้านอื่นๆ ได้แก่ ไม้ผล - ไม้ยืนต้น ไม้			
ดอก - ไม้ประดับ ลักษณะที่ต้องการ			
ปฏิบัติในด้าน			
— การปลูก	4.57	0.73	มากที่สุด
— การขยายพันธุ์	4.43	0.73	มาก
— การดูแลรักษา	4.00	0.53	มาก
— การเก็บเกี่ยว	3.86	0.35	มาก
— การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว	3.43	0.50	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 แสดงความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก นักศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ นักศึกษาที่ต้องการฝึกงานด้านการจัดสวนมีความต้องการฝึกปฏิบัติด้านการออกแบบ เขียนแปลนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$) ส่วนรองลงมาอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน คือ การวางแปลน ($\mu = 4.33$) การดูแลรักษา ($\mu = 3.67$) การปรับปรุงตกแต่ง ($\mu = 3.67$)

นักศึกษาในกลุ่มวิชาพืชศาสตร์ ที่มีความต้องการฝึกงานด้านอื่นๆ เช่น ไม้ผล - ไม้ยืนต้น ไม้ดอก - ไม้ประดับ มีความต้องการฝึกปฏิบัติด้านการปลูก ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.57$) รองลงมาอยู่ในระดับ มาก 3 ด้าน คือ การขยายพันธุ์ ($\mu = 4.43$) การดูแลรักษา ($\mu = 4.00$) และการเก็บเกี่ยว ($\mu = 3.86$) ส่วนความต้องการปฏิบัติในด้านการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว นักศึกษามีความต้องการในระดับ ปานกลาง ($\mu = 3.43$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 ลักษณะงานที่ต้องการฝึกของนักศึกษากลุ่มวิชาสัตวศาสตร์

ลักษณะงานที่ต้องการฝึก	μ	σ	ระดับความต้องการ
กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์			
ลักษณะที่ต้องการปฏิบัติในด้าน			
– การผสมพันธุ์	4.58	0.63	มากที่สุด
– การปฏิบัติดูแลรักษา	4.27	0.71	มาก
– การจัดการสุขาภิบาลและการป้องกัน	4.23	0.64	มาก
กัน			
– การจัดจำหน่าย	4.23	0.50	มาก
– การผลิตพืชอาหารสัตว์ (โคนม)	3.58	0.84	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องฝึกของนักศึกษาในกลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ มีความต้องการฝึกในด้าน การผสมพันธุ์ ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.58$) ส่วนระดับความต้องการรองลงมาอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ การปฏิบัติดูแลรักษา ($\mu = 4.27$) การจัดการสุขาภิบาลและการป้องกัน ($\mu = 4.23$) การจัดจำหน่าย ($\mu = 4.23$) และการผลิตพืชอาหารสัตว์สำหรับนักศึกษาที่ต้องการฝึกงานด้านโคนม ($\mu = 3.58$)

ตารางที่ 5 ลักษณะงานที่ต้องการฝึกของนักศึกษาประเภทวิชาประมง

ลักษณะงานที่ต้องการฝึก	μ	σ	ระดับความต้องการ
ประเภทวิชาประมง ลักษณะที่ต้องการฝึกในด้าน			
– การผสมพันธุ์	4.75	0.60	มากที่สุด
– การเพาะพันธุ์	4.67	0.62	มากที่สุด
– การจัดการคุณภาพน้ำ	4.42	0.97	มาก
– การปฏิบัติดูแลรักษา	4.33	0.47	มาก
– การจับจำหน่าย	4.25	0.83	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก นักศึกษาในประเภทวิชาการประมง มีความต้องการฝึกปฏิบัติในระดับ มากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ การผสมพันธุ์ ($\mu = 4.75$) และการเพาะพันธุ์ ($\mu = 4.67$) และความต้องการฝึกปฏิบัติในระดับ มาก 3 ด้าน ได้แก่ การจัดการคุณภาพน้ำ ($\mu = 4.42$) การปฏิบัติดูแลรักษา ($\mu = 4.33$) และการจับจำหน่าย ($\mu = 4.25$)

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจความต้องการฝึกงานเกษตรกรรมภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการเฉพาะด้านของนักศึกษา ด้านสภาพของสถานที่ฝึกงานและลักษณะงานที่ต้องการฝึก เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการและปรับปรุงแก้ไข การจัดนักศึกษาออกไปฝึกงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งมี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการด้านสภาพของสถานที่ฝึกงานภายนอกสถานศึกษา และตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 48 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย(ร้อยละ 79.17) และเพศหญิง (ร้อยละ 20.83) ส่วนใหญ่มีอายุ 18 - 19 ปี (ร้อยละ 75) รองลงมาอายุ 20 ปี (ร้อยละ 16.66) อายุ 17 ปี (ร้อยละ 4.17) และ 21 ปี (ร้อยละ 4.17) ตามลำดับ ส่วนใหญ่เลือกเรียนประเภทวิชาเกษตรกรรม กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ (ร้อยละ 54.17) รองลงมาคือประเภทวิชาการประมง (ร้อยละ 25.00) และประเภทวิชาเกษตรกรรม กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ (ร้อยละ 20.83) กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ มีนักศึกษาที่มีความต้องการไปฝึกงานภายนอก ดังนี้ สาขาไม้ดอก - ไม้ประดับ มีนักศึกษาต้องการ ไปฝึกมากที่สุด (ร้อยละ 40.00) รองลงมามี 2 สาขา คือสาขาไม้ผล - ไม้ยืนต้นและสาขาการจักสวน (ร้อยละ 30.00 เท่ากัน) กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ มีนักศึกษาที่มีความต้องการไปฝึกงานภายนอก ดังนี้ สาขาสัตว์เล็ก มีนักศึกษาต้องการไปฝึกมากที่สุด (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือสาขาสัตว์ปีก (ร้อยละ 46.15) ส่วนสาขาโคนม มีนักศึกษาต้องการไปฝึคน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.85) รายจ่ายที่นักศึกษาคาดว่าจะใช้ในระหว่างการฝึกงาน ส่วนใหญ่ประมาณการค่าใช้จ่ายในระหว่างการฝึกงานภายนอกเอาไว้ที่ 2,001 - 3,000 บาทมากที่สุด (ร้อยละ 62.50) รองลงมาคือ มากกว่า 3,000 บาท (ร้อยละ 20.83) และที่คาดว่าจะใช้จ่าย 1,000 - 2,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 16.67) บิคาของนักศึกษาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด (ร้อยละ 79.17) รองลงมาคือรับราชการ (ร้อยละ 10.41) ประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 4.17) ถึงแก่กรรม (ร้อยละ 4.17)และรับจ้าง (ร้อยละ 2.08) มารดาของนักศึกษาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ร้อยละ 87.50) รองลงมาคือประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 6.26) นอกจากนี้ ได้แก่ รับราชการ รับจ้าง และถึงแก่กรรม มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 2.08)

ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก นักศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม กลุ่มวิชาพืชศาสตร์ นักศึกษาที่ต้องการฝึกงานด้านการจัดสวนมีความต้องการฝึกปฏิบัติด้านการออกแบบเขียนแปลนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$) ส่วนรองลงมาอยู่ในระดับ มาก ทั้ง 3 ด้าน คือ การวางแปลน ($\mu = 4.33$) การดูแลรักษา ($\mu = 3.67$) และการปรับปรุงตกแต่ง ($\mu = 3.67$)

นักศึกษาในกลุ่มวิชาพืชศาสตร์ ที่มีความต้องการฝึกงานด้านอื่นๆ เช่น ไม้ผล - ไม้ยืนต้น ไม้ดอก - ไม้ประดับ มีความต้องการฝึกปฏิบัติด้านการปลูก ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.57$) รองลงมาอยู่ในระดับ มาก 3 ด้าน คือ การขยายพันธุ์ ($\mu = 4.43$) การดูแลรักษา ($\mu = 4.00$) และการเก็บเกี่ยว ($\mu = 3.86$) ส่วนความต้องการปฏิบัติในด้านการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว นักศึกษามีความต้องการในระดับ ปานกลาง ($\mu = 3.43$)

ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก นักศึกษาในกลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ มีความต้องการฝึกปฏิบัติในด้าน การผสมพันธุ์ ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.58$) ส่วนระดับความต้องการรองลงมาอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ การปฏิบัติดูแลรักษา ($\mu = 4.27$) การจัดการสุขภาพและการป้องกัน ($\mu = 4.23$) การจัดจำหน่าย ($\mu = 4.23$) และการผลิตพืชอาหารสัตว์ สำหรับนักศึกษาที่ต้องการฝึกงานด้าน โคนม ($\mu = 3.58$)

ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก นักศึกษาในประเภทวิชาการประมง มีความต้องการฝึกปฏิบัติในระดับ มากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ การผสมพันธุ์ ($\mu = 4.75$) และการเพาะพันธุ์ ($\mu = 4.67$) และความต้องการฝึกปฏิบัติในระดับ มาก 3 ด้าน ได้แก่ การจัดการคุณภาพน้ำ ($\mu = 4.42$) การปฏิบัติดูแลรักษา ($\mu = 4.33$) และการจับจำหน่าย ($\mu = 4.25$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลทางการวิจัยมาพิจารณาวิเคราะห์ มีประเด็นที่น่าสนใจและมีความสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.1 ความต้องการของนักศึกษาในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกที่จะฝึกงานจากหน่วยงานของเอกชนมากกว่าหน่วยงานของราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้เหตุผลอาจจะเป็นเพราะว่า หน่วยงานของเอกชนมีระบบการจัดการที่ดี มีคุณภาพ มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในระบบการจัดการหรือการผลิต ซึ่งจะทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 ความต้องการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกที่จะฝึกงานอยู่ในภาคตะวันออกเป็นส่วนใหญ่ เพราะสภาพภูมิประเทศในภาคตะวันออกของประเทศไทย มีความเหมาะสม เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพการเกษตร ทั้งในด้านพืชศาสตร์ สัตวศาสตร์ และการประมง รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออาจเป็นเพราะนักศึกษามีความสะดวกในการเดินทางและจะได้ฝึกปฏิบัติงานในสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่ใกล้เคียงกับท้องถิ่นที่ตัวนักศึกษาอาศัยอยู่

5.3 ความต้องการของนักศึกษากลุ่มวิชาพืชศาสตร์ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการฝึกงานในสาขาไม้ดอก-ไม้ประดับ อาจเป็นเพราะว่าวิทยาการความรู้และทักษะในการผลิต ไม้ดอก-ไม้ประดับของประเทศไทย ในเชิงการค้า มีความก้าวหน้าสูงกว่าพืชชนิดอื่น ส่วนที่มีความต้องการรองลงมาในระดับที่ใกล้เคียงกับสาขาไม้ดอก-ไม้ประดับ มีเท่ากับ 2 สาขา คือการจัดสวนและไม้ผล-ไม้ยืนต้นนั้น อาจเป็นเพราะว่า ในสาขาการจัดสวน หน่วยงานเอกชนมีความพร้อมทั้งด้านการฝึกทักษะ การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทันสมัยและในบางหน่วยงานยังมีค่าตอบแทนให้กับนักศึกษาอีกด้วย ส่วนสาขาไม้ผล-ไม้ยืนต้นนั้น ในประเทศไทยมีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสมกับ ไม้ผลเกือบทุกชนิด และสามารถผลิต ไม้ผลได้ทุกฤดูกาล

5.4 ความต้องการของนักศึกษากลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการฝึกงานในสาขาสัตว์เลี้ยง อาจเป็นเพราะว่าในด้านของระบบการจัดการและการผลิตสัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะในหน่วยงานของเอกชนมีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้มากขึ้น ซึ่งไม่มีให้ใช้ในวิทยาลัย รวมทั้งเรื่องราคาที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปีทมากรณ์ แก้วสา (2535 : 29) ก็อาจจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่นักศึกษานักเลือกที่จะฝึกงานในสาขานี้ ส่วนที่มีความต้องการฝึกรองลงมาคือสาขาสัตว์ปีกนั้นอาจจะเป็นเพราะว่า สัตว์ปีกเป็นสัตว์ที่มีช่วงระยะเวลาของการจัดการ การดูแลรักษาไม่นานนัก ก็สามารถจำหน่ายได้ และสาขาที่นักศึกษาต้องการไปฝึกน้อยที่สุดคือสาขาโคนมนั้น อาจเป็นเพราะว่า มีการลงทุนที่สูงและใช้ระยะเวลานานในการจัดการ จึงทำให้นักศึกษามีความต้องการฝึกน้อยกว่าสาขาอื่น

5.5 ความต้องการของนักศึกษาประเภทวิชาการประมง สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการฝึกปฏิบัติในด้านการผสมพันธุ์และการเพาะพันธุ์มากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าในการฝึกปฏิบัติด้านดังกล่าว ในหน่วยงานของเอกชนมีเทคนิค วิธีการรวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะอย่างเต็มที่ ส่วนที่นักศึกษามีความต้องการรองลงมาได้แก่การฝึกปฏิบัติด้านการจัดการคุณภาพน้ำ การปฏิบัติดูแลรักษา และการจับจำหน่ายนั้น อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนภาคปกติหรือการฝึกงานภายในสถานศึกษา

ทางวิทยาลัยได้จัดให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติเป็นปกติอยู่แล้วนั่นเอง (สุกัญญา ชิตตระกูล. 2541 : สัมภาษณ์)

ข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลที่ได้รับจากผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง รวมทั้งวิธีการปรับปรุง แก้ไข ให้กับทางวิทยาลัยในการจัดนักศึกษาออกไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษาเอาไว้ ดังนี้

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี

ผู้บริหาร คณะครู-อาจารย์ที่รับผิดชอบควรให้ความสำคัญกับการฝึกงานและทำความเข้าใจกับสถานที่ฝึกงานถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการฝึกงาน ที่วิทยาลัยต้องการให้นักศึกษาได้รับ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีโอกาสได้เลือกสถานที่ฝึกงานตามความต้องการหรือความถนัดของนักศึกษา การจัดฝึกอบรม ปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนออกไปฝึกงานและควรจัดการอำนวยความสะดวกให้กับอาจารย์นิเทศก์ ให้สามารถไปนิเทศนักศึกษาได้ตามความเหมาะสม สถานที่ฝึกงาน

เจ้าของสถานที่ ควรมีการทำความเข้าใจในเรื่อง วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการฝึกงาน กับทางวิทยาลัย นอกจากจะให้ความรู้และฝึกทักษะให้กับนักศึกษาแล้ว ควรจะมีการจัดฝึกอบรมแนะนำความรู้ ทักษะ เทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักศึกษา และนอกจากนี้ควรจัดสวัสดิการให้แก่นักศึกษาตามสมควร

นักศึกษา

เมื่อนักศึกษาทราบความต้องการเฉพาะด้านแล้ว ควรมีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติและปฏิบัติงานให้เต็มความสามารถ ให้เหมือนกับว่าเป็นกิจการของนักศึกษาเอง

เสนอปัญหาทุกครั้งที่พบ ต่อเจ้าหน้าที่หรือผู้ควบคุมการฝึกงานเพื่อขอคำปรึกษา และคำแนะนำ อันจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาเอง ไม่ควรตัดสินใจทำอะไรที่ตัวเองไม่มั่นใจ โดยพลการ

นำปัญหาต่างๆ ที่ได้พบในระหว่างการฝึกงานมาอภิปรายในการสัมมนาการฝึกงาน เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขปัญหา อันจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาฝึกงานในรุ่นต่อไป

บรรณานุกรม

- เกษม แส่นอาทิตย์. 2540. ความต้องการฝึกงานเกษตรกรรมภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 42 น.
- โฆษิต ถิ่นวานานนท์. 2531. การฝึกงานเกษตรทางสาขาพืชกรรมตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ในทรรศนะของนักศึกษาและครู-อาจารย์ วิทยาลัยเกษตรกรรมภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 186 น.
- โชคดี ชลิตเพ็ชร. 2523. การฝึกงานภาคปฏิบัติวิชาเกษตรศาสตร์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง วิชาเอกเกษตรศาสตร์ ในวิทยาลัยครุภาคใต้และภาคตะวันตก สังกัดกรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 107 น.
- दनัย คิชยบุตร. 2539. “เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต ปัจจุบันและอนาคต” ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (พิมพ์)
- ดำริ เดิมมี. 2527. การเลือกทักษะเกษตรสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 172 น.
- นพคุณ ศิริวรรณ. 2532. งานฟาร์ม กลยุทธ์สำคัญของการศึกษาเกษตร. กรุงเทพฯ : พลชัย. 206 น.
- บุญธรรม จิตต่อนันต์ และคณะ. 2521. หลักอาชีวศึกษา. ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 414 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบ วรรณสุด. 2528. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช. 344 น.

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. 2527. การศึกษาผลของการฝึกงานภายนอกของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกเกษตรกรรมของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา.
กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
102 น.

ประยูร ศรีประสารณ์. 2533. การจัดระบบการสอนการงานและอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
กึ่งจันทร์การพิมพ์. 446 น.

ปัญญา หิรัญศรี. 2529. ความรู้พื้นฐานการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ : สารมวลชน. 206 น.

ปัทมาภรณ์ แก้วสา. 2535. การศึกษาผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเกษตรกรรม
กำแพงเพชร และวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรม
กรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 31 น.

วิโรจน์ ปิยพิทยานันต์. 2524. ทักษะทางพืชสวน ตามความต้องการของนักศึกษาโครงการฝึกอบรม
ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกเกษตรศาสตร์ ในกลุ่ม
วิทยาลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหา-
บัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 97 น.

วิลาศ พิษย์รัตน์. 2540. การศึกษาผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยประมงสงขลาติณสุถานนท์ ปีการศึกษา 2540.
กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 46 น.

สนอง ทิพย์สังวาลย์. 2522. “ปัญหาการฝึกงานภายในของนักศึกษาวิชาเอกเกษตรศาสตร์ วิทยาลัย
ครุมหาสารคาม” สัมมนาครูศาสตร์เกษตรภาคปลาย ปีการศึกษา 2521-2522. บัณฑิต-
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา)

สุกันษา ชิดตระกูล. อาจารย์ 2 ระดับ 6 อาจารย์ประจำคณะวิชาพืชศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและ
เทคโนโลยีโสธร. สัมภาษณ์, 29 พฤษภาคม 2541.

สุทธินารด สุขสวัสดิ์ชน. 2527. ปัญหาการฝึกงานภาคสนามของนักศึกษาวิชาเอกเกษตรศาสตร์
ระดับปริญญาตรี ของวิทยาลัยครูจันทระเกษมและวิทยาลัยครูพระนคร. กรุงเทพฯ : วิทยา-
นิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 94 น.

สุภาพร มหามาศย์. 2540. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานเกษตรภายนอกสถานศึกษา ของนัก
ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2540. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุต-
สาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 43 น.

อาชีวศึกษา, กรม. 2538. คู่มือ การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภท
วิชาเกษตรกรรม. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 5 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.
163 น.

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. การวิจัยเทคโนโลยีทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. ศูนย์วิจัยสื่อและพัฒนา
หลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. 151 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2675

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕ สิงหาคม 2541

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิชาปัญหาพิเศษเรื่อง “ความต้องการฝึกงานเกษตรภายนอกสถานศึกษา
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร”

ด้วย นายประจวบ ไชยชมภู นักศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-
การผลิตพืช ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการทำปัญหาพิเศษเรื่อง “ความต้องการฝึกงานเกษตร
ภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร” ในการนี้ทาง
นักศึกษาผู้วิจัยมีความประสงค์ให้นักศึกษาในสถานศึกษาของท่านตอบแบบสอบถาม เพื่อนำผลไปใช้วิเคราะห์และ
ประกอบการทำปัญหาพิเศษต่อไป

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อได้โปรดให้นักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ในสถานศึกษาของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงในแบบสอบถาม โดยคำตอบ
และข้อคิดเห็นจากผู้ตอบใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนแก่สถาบันหรือ
บุคคลใดๆ ทั้งสิ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้วิจัยด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายदनัย ดิษยบุตร)

รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทร. 3266052-101 ต่อ 2659

โทรสาร 326-8506

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
หรือการอื่นใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง ความต้องการฝึกงานเกษตรภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีโสธร ปีการศึกษา 2541

ศึกษาโดย

นายประจวบ ไชยชมภู รหัสประจำตัว 40032208
สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำแนะนำในการกรอกแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ความต้องการด้านสภาพของสถานที่ฝึกงาน
ตอนที่ 3 ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก
2. ไม่ต้องเขียนชื่อ - นามสกุล
3. โปรดอ่านคำชี้แจงในแต่ละตอนให้เข้าใจก่อน
4. กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง
5. ข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามจะไม่มีผลต่อการเรียนของท่านแต่ประการใด
และคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ

การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ต่ออาศัยความร่วมมือจากท่านที่ตอบแบบสอบถามที่การตอบเป็นไปตามความจริง

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ท่านเลือกเรียน () กลุ่มวิทยาศาสตร์ (โปรดตอบคำถามข้อ 4)
() กลุ่มวิชาสัตวศาสตร์ (โปรดตอบคำถามข้อ 5)
() ประเภทวิชาประมง (ไม่ต้องตอบคำถามข้อ 4 และข้อ 5)

4. สาขาที่ต้องการไปฝึกงานภายนอก
() ไม้ผล - ไม้ยืนต้น () พืชผัก () ไม้ดอก-ไม้ประดับ
() พืชไร่ () การจัดสวน () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. สาขาที่ต้องการไปฝึกงานภายนอก
() สัตว์เล็ก () โคนม () โคนเนื้อ
() สัตว์ปีก () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. รายจ่ายที่คาดว่าจะใช้ในการฝึกงาน
() น้อยกว่า 1,000 บาท () 1,000 - 2,000 บาท
() 2,001 - 3,000 บาท () มากกว่า 3,000 บาท
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. บิดา มารดาประกอบอาชีพ

บิดา

() รับราชการ () เกษตรกรรม
() งานเอกชน () ประกอบอาชีพอิสระ
() รัฐวิสาหกิจ () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มารดา

() รัฐบาล	() เกษตรกรรม
() งานเอกชน	() ประกอบอาชีพอิสระ
() รัฐวิสาหกิจ	() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ข้อเสนอแนะอื่นๆ (โปรดระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึก

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย/ ลงในตารางตรงกับช่องที่ตรงกับความต้องการด้านลักษณะงานที่ต้องการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

หมายเหตุ

ถ้าทำอยู่ในกลุ่มวิทยาศาสตร์ และเลือกสาขาการ จัดสวนให้ตอบข้อ 1

ถ้าทำอยู่ในกลุ่มวิทยาศาสตร์ และเลือกสาขาอื่นนอกจากสาขาการ จัดสวนให้ตอบข้อ 2

ถ้าทำอยู่ในกลุ่มวิทยาศาสตร์ ให้ตอบข้อ 3

ถ้าทำอยู่ในประเภทวิชาการประมง ให้ตอบข้อ 4

- กำหนดให้ 5 หมายถึง ต้องการ มากที่สุด 4 หมายถึง ต้องการ มาก
 3 หมายถึง ต้องการ ปานกลาง 2 หมายถึง ต้องการ น้อย
 1 หมายถึง ต้องการ น้อยที่สุด

รายการ	ลักษณะงานที่ต้องการฝึก				
	5	4	3	2	1
<p>1. ความต้องการฝึกงานด้านจัดสวน</p> <p>ลักษณะที่ต้องการปฏิบัติในด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การออกแบบเขียนแปลน ● การวางแปลน ● การดูแลรักษา ● การปรับปรุงตกแต่ง ● อื่นๆ (โปรดระบุ)..... 					
<p>2. ความต้องการฝึกงานด้านอื่นๆ เช่น ไม้ผล- ไม้ยืนต้น พืชผัก ไม้ดอก- ไม้ประดับ พืชไร่</p> <p>ลักษณะที่ต้องการปฏิบัติในด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การปลูก ● การขยายพันธุ์ 					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูผู้ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ลักษณะงานที่ต้องการฝึก				
	5	4	3	2	1
<ul style="list-style-type: none"> ● การดูแลรักษา ● การเก็บเกี่ยว ● การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ● อื่นๆ (โปรดระบุ)..... 					
<p>3. ความต้องการฝึกงานทางกลุ่มวิชา</p> <p><u>สัตวศาสตร์</u></p> <p><u>ลักษณะที่ต้องการปฏิบัติในด้าน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● การผสมพันธุ์ ● การปฏิบัติดูแลรักษา ● การจัดการสุขภาพและการป้องกัน ● การจัดจำหน่าย ● การผลิตพืชอาหารสัตว์ (สัตว์ใหญ่) ● อื่นๆ (โปรดระบุ)..... 					
<p>4. ความต้องการฝึกงานทางประเภทวิชาการ</p> <p><u>ประมง</u></p> <p><u>ลักษณะที่ต้องการปฏิบัติในด้าน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● การผสมพันธุ์ ● การเพาะพันธุ์ ● การจัดการคุณภาพน้ำ ● การปฏิบัติดูแลรักษา ● การจับจำหน่าย ● อื่นๆ (โปรดระบุ)..... 					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้